

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Факультет педагогіки та психології
Кафедра психології

Проректор із науково-педагогічної
роботи

О.А. Кузнецова

28 серпня 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КЛІНІКО-СОЦІАЛЬНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ТА ПРАКТИКУМ З
ПАТОПСИХОЛОГІЇ ТА НЕЙРОПСИХОЛОГІЇ**

Ступінь бакалавра

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальність 053 Психологія

освітньо-професійна програма Психологія

2020-2021 навчальний рік

Розробник: Савенкова Ірина Іванівна, доктор психологічних наук, завідувач кафедри психології та соціальних наук ИІІ (Савенкова І. І.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та соціальних наук

Протокол № 1 від «28» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри ИІІ (Савенкова І. І.)
«28» серпня 2020 р.

Анотація

Дисципліна дає змогу ознайомити студентів з основними положеннями цієї навчальної дисципліни, зокрема з її понятійним апаратом, методологією, найбільш загальними відомостями; підготовка студентів до науково обґрунтованого вирішення цілого комплексу актуальних проблем, які покликана вирішувати практична психологія як в освітніх, так і в інших установах суспільства; активізація розвитку пізнавальних процесів, корекція психічних процесів до досягнення рівня вікової норми.

Ключові слова

Особливі потреби, інклюзія, синдром Дауна, ДЦП, опорно-руховий апарат, церебральний параліч, слухова функція, зорово-моторна координація, ГРДУ, тривожність.

Annotation

The discipline allows students to get acquainted with the main provisions of this discipline, in particular with its conceptual apparatus, methodology, the most general information; preparation of students for a scientifically sound solution of a whole set of topical problems, which are designed to solve practical psychology both in educational and other institutions of society; activation of the development of cognitive processes, correction of mental processes to reach the level of the age norm.

Keywords

Special needs, inclusion, Down syndrome, cerebral palsy, musculoskeletal system, cerebral palsy, auditory function, visual-motor coordination, GRDU, anxiety.

1. Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів –5	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – Розробка програми реабілітаційної роботи з особами, які мають особливі потреби	Спеціальність: 053 Психологія	<i>Рік підготовки:</i>	
		4-й	
Загальна кількість годин - 150		<i>Семестр 8-й</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 4	Ступінь: бакалавра	<i>Лекції</i>	
		12 год.	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		38 год.	
		<i>Лабораторні</i>	
		-	
<i>Самостійна робота</i>			
		100 год.	
http://moodle.mdu.edu.ua/my/		<i>Вид контролю:</i> залік	

Мова навчання: українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 50 год. – аудиторні заняття, 100 год. – самостійна робота. (30% / 70%)

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>заочна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Нормативна	
	Індивідуальне науково-дослідне завдання – Розробка програми реабілітаційної роботи з особами, які мають особливі потреби	Спеціальність: 053 Психологія	<i>Рік підготовки:</i>
4-й			
<i>Семестр</i> <i>8-й</i>			
<i>Лекції</i>			
Загальна кількість годин - 150	Ступінь: бакалавра	6 год.	
http://moodle.mdu.edu.ua/my/		<i>Практичні, семінарські</i>	
		8 год.	
		<i>Лабораторні</i>	
		-	
		<i>Самостійна робота</i>	
		136 год.	
<i>Вид контролю:</i> залік			

Мова навчання: українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 14 год. – аудиторні заняття, 136 год. – самостійна робота. (20% / 80%)

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу: ознайомлення студентів з основними положеннями цієї навчальної дисципліни, зокрема з її понятійним апаратом, методологією, найбільш загальними відомостями; підготовка студентів до науково обґрунтованого вирішення цілого комплексу актуальних проблем, які покликана вирішувати практична психологія як в освітніх, так і в інших установах суспільства; активізація розвитку пізнавальних процесів, реабілітація психічних процесів до досягнення рівня соціальної адаптації осіб із особливими потребами.

Завдання курсу:

- оволодіння та подальше вільне оперування професійною термінологією, використовуваною в даній сфері практичної діяльності;
- вивчення теоретичних аспектів та теоретичних моделей психологічних явищ та процесів, що сприяють клініко-соціальної реабілітації осіб із особливими потребами;
- реабілітаційні заходи щодо компенсації порушень емоційної сфери: вивчення та сприяння розвитку вміння розпізнавати, усвідомлювати, інтерпретувати міміку, емоційні стани, почуття свої та інших людей, керувати ними;
- реабілітаційні заходи щодо компенсації порушень волюв'язної сфери: сприяння в формуванні особистісної рішучості, цілеспрямованості та наполегливості;
- реабілітаційні заходи щодо компенсації порушень поведінкової сфери: формування навичок ефективного спілкування та поведінки, розвиток вміння усвідомлювати причини власної поведінки, знаходити конструктивні шляхи для виходу з конфліктних ситуацій;
- клініко-соціальна реабілітація осіб із особливими потребами, що сприяє соціальній адаптації.

Передумови для вивчення дисципліни: загальна психологія, вікова психологія, психодіагностика, психологія тренінгової роботи, нейропсихологія, клінічна психологія, проєктивні методики.

Навчальна дисципліна складається з 5-ти кредитів.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПРН 5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПРН 6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПРН 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПРН 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

II. Фахові:

ФК 1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

ФК 3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

ФК 5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

ФК 6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

ФК 7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

ФК 8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

ФК 9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

ФК 11. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Класифікація осіб із особливими потребами: Поняття «особливі потреби». Психологічний статус людини. Психологічний супровід осіб із вадами в розвитку в умовах інтегрованого (інклюзивного) навчання. Основні напрями роботи психолога-реабілітолога, який здійснює реабілітаційні заходи.

Тема 2. Психосоматичні порушення у осіб із особливими потребами та їх психолого-соціальний супровід: Психосоматичні проблеми осіб із особливими потребами. Критерії психологічної діагностики осіб із особливими потребами. Психологічна допомога особам із особливими потребами. Соціальна адаптація осіб із особливими потребами.

Тема 3. Клініко-соціальна реабілітація осіб із особливими потребами: Психодіагностичні критерії діагностики осіб із особливими потребами. Напрямки реабілітаційних заходів. Комплексна програма клініко-соціальних реабілітаційних заходів. Техніки.

Тема 4. Психологічний супровід дітей з порушеннями слуху: Види порушення слухової функції. Характеристика пізнавальної діяльності дітей із порушенням слуху. Характерні помилки у навчанні, яких допускає учень із порушення слуху. Клініко-соціальна реабілітація таких осіб.

Тема 5. Психологічний супровід дітей з порушеннями зору: Види порушень зору. Типові відхилення розвитку слабозорих дітей. Особливості психолого-педагогічної роботи з слабозорими дітьми. Поради педагогам і батькам по вихованню дітей з вадами зору. Зорово-моторна координація, дрібна та загальна моторика. Клініко-соціальна реабілітація таких осіб.

Тема 6. Психологічний супровід дітей з порушенням опорно-рухового апарату: Поняття «ДЦП». Психологічна діагностика дітей при порушеннях функцій опорно-рухового апарату. Дослідження предметної діяльності дитини раннього віку з церебральним паралічем.

Тема 7. Психологічний супровід дітей з порушеннями уваги: Поняття гіперактивний розлад і дефіцит уваги (ГРДУ). Особливості розвитку емоційно-особистісної сфери дітей із порушенням уваги. Рівень особистісної тривожності (ситуативна тривога). Схильність до агресивної поведінки. Клініко-соціальна реабілітація таких осіб.

Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Клініко-соціальна реабілітація осіб із психофізичними порушеннями.

Тема 1. Класифікація осіб із особливими потребами: Поняття «особливі потреби». Психологічний статус людини. Психологічний супровід осіб із вадами в розвитку в

умовах інтегрованого (інклюзивного) навчання. Основні напрями роботи психолога-реабілітолога, який здійснює реабілітаційні заходи.

Тема 2. Психосоматичні порушення у осіб із особливими потребами та їх психолого-соціальний супровід: Психосоматичні проблеми осіб із особливими потребами. Критерії психологічної діагностики осіб із особливими потребами. Психологічна допомога особам із особливими потребами. Соціальна адаптація осіб із особливими потребами.

Кредит 2. Клініко-соціальна реабілітація осіб із психофізичними порушеннями.

Тема 3. Клініко-соціальна реабілітація осіб із особливими потребами: Психодіагностичні критерії діагностики осіб із особливими потребами. Напрямки реабілітаційних заходів. Комплексна програма клініко-соціальних реабілітаційних заходів. Техніки.

Кредит 3. Психологічний супровід дітей з особливими потребами та реабілітаційні заходи.

Тема 4. Психологічний супровід дітей з порушеннями слуху: Види порушення слухової функції. Характеристика пізнавальної діяльності дітей із порушенням слуху. Характерні помилки у навчанні, яких допускає учень із порушення слуху. Клініко-соціальна реабілітація таких осіб.

Кредит 4. Психологічний супровід дітей з особливими потребами та реабілітаційні заходи.

Тема 5. Психологічний супровід дітей з порушеннями зору: Види порушень зору. Типові відхилення розвитку слабозорих дітей. Особливості психолого-педагогічної роботи з слабозорими дітьми. Поради педагогам і батькам по вихованню дітей з вадами зору. Зорово-моторна координація, дрібна та загальна моторика. Клініко-соціальна реабілітація таких осіб.

Кредит 5. Вікові особливості клініко-соціальної реабілітації осіб із особливими потребами

Тема 6. Психологічний супровід дітей з порушенням опорно-рухового апарату: Поняття «ДЦП». Психологічна діагностика дітей при порушеннях функцій опорно-рухового апарату. Дослідження предметної діяльності дитини раннього віку з церебральним паралічем.

Тема 7. Психологічний супровід дітей з порушеннями уваги: Поняття гіперактивний розлад і дефіцит уваги (ГРДУ). Особливості розвитку емоційно-особистісної сфери дітей із порушенням уваги. Рівень особистісної тривожності (ситуативна тривога). Схильність до агресивної поведінки. Клініко-соціальна реабілітація таких осіб.

3. Структура навчальної дисципліни Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Усь ого	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
<i>Кредит 1. Психологічний супровід осіб з психофізичними порушеннями</i>						
Тема 1. Класифікація осіб із особливими потребами.	16	2	6	-	-	8
Тема 2. Психосоматичні порушення у осіб із особливими потребами, супровід	14	2	4	-	-	8
Усього:	30	4	10			16
<i>Кредит 2. Психологічний супровід осіб з психофізичними порушеннями</i>						
Тема 3. Клініко-соціальна реабілітація осіб із особливими потребами	30	2	6	-	-	22
Усього:	30	2	6			22
<i>Кредит 3. Психологічний супровід дітей з особливими потребами</i>						
Тема 4. Психологічний супровід дітей з порушеннями слуху.	30	2	6	-	-	22
Усього:	30	2	6			22
<i>Кредит 4. Психологічний супровід дітей з особливими потребами</i>						
Тема 5. Психологічний супровід дітей з порушеннями зору.	30	2	4	-	-	24
Усього:	30	2	4			24
<i>Кредит 5. Вікові особливості клініко-соціальної реабілітації осіб із особливими потребами</i>						
Тема 6. Психологічний супровід осіб з порушенням опорно-рухового апарату	14		6	-	-	8
Тема 7. Психологічний супровід дітей з порушенням уваги	16	2	6	-	-	8
Усього:	30	2	12			16
Усього годин	180	12	38	-	-	100

Заочна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	сп
1	2	3	4	5	6	7
<i>Кредит 1. Психологічний супровід осіб з психофізичними порушеннями</i>						
Тема 1. Класифікація осіб із особливими потребами.	14	2		-	-	12
Тема 2. Психосоматичні порушення у осіб із особливими потребами, супровід	16		2	-	-	14
Усього:	30	2	2			26
<i>Кредит 2. Психологічний супровід осіб з психофізичними порушеннями</i>						
Тема 3. Клініко-соціальна реабілітація осіб із особливими потребами	30	2		-	-	28
Усього:	30	2				28
<i>Кредит 3. Психологічний супровід дітей з особливими потребами</i>						
Тема 4. Психологічний супровід дітей з порушеннями слуху.	30		2	-	-	28
Усього:	30		2			28
<i>Кредит 4. Психологічний супровід дітей з особливими потребами</i>						
Тема 5. Психологічний супровід дітей з порушеннями зору.	30		2	-	-	28
Усього:	30		2			28
<i>Кредит 5. Вікові особливості клініко-соціальної реабілітації осіб із особливими потребами</i>						
Тема 6. Психологічний супровід осіб з порушенням опорно-рухового апарату	14	2		-	-	12
Тема 7. Психологічний супровід дітей з порушенням уваги	16		2	-	-	14
Усього:	30	2	2			26
Усього годин	180	6	8	-	-	136

4. Темі лекційних занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Психологічний супровід осіб з психофізичними порушеннями</i>		
1.	Тема 1. Класифікація дітей з особливими потребами	2
2.	Тема 2. Психосоматичні порушення у осіб із особливими потребами, супровід	2
<i>Кредит 2. Психологічний супровід осіб з психофізичними порушеннями</i>		
3.	Тема 3. Клініко-соціальна реабілітація осіб із особливими потребами	2
<i>Кредит 3. Психологічний супровід дітей з особливими потребами</i>		
4.	Тема 4. Психологічний супровід дітей з порушеннями слуху	2
<i>Кредит 4. Психологічний супровід дітей з особливими потребами</i>		
5.	Тема 5. Психологічний супровід дітей з порушеннями зору	2
<i>Кредит 5. Вікові особливості клініко-соціальної реабілітації осіб із особливими потребами</i>		
6.	Тема 6. Психологічний супровід осіб з порушенням опорно-рухового апарату	
7.	Тема 7. Психологічний супровід дітей з порушенням уваги	2
	Разом:	12

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Психологічний супровід осіб з психофізичними порушеннями</i>		
1.	Тема 1. Класифікація дітей з особливими потребами	2
2.	Тема 2. Психосоматичні порушення у осіб із особливими потребами,	

	супровід	
<i>Кредит 2. Психологічний супровід осіб з психофізичними порушеннями</i>		
3.	Тема 3. Клініко-соціальна реабілітація осіб із особливими потребами	2
<i>Кредит 3. Психологічний супровід дітей з особливими потребами</i>		
4.	Тема 4. Психологічний супровід дітей з порушеннями слуху	
<i>Кредит 4. Психологічний супровід дітей з особливими потребами</i>		
5.	Тема 5. Психологічний супровід дітей з порушеннями зору	
<i>Кредит 5. Вікові особливості клініко-соціальної реабілітації осіб із особливими потребами</i>		
6.	Тема 6. Психологічний супровід осіб з порушенням опорно-рухового апарату	2
7.	Тема 7. Психологічний супровід дітей з порушенням уваги	
	Разом:	6

5. Темі практичних занять Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Психологічний супровід осіб з психофізичними порушеннями</i>		
1.	Тема 1. Класифікація дітей з особливими потребами	6
2.	Тема 2. Психосоматичні порушення у осіб із особливими потребами, супровід	4
<i>Кредит 2. Психологічний супровід осіб з психофізичними порушеннями</i>		
3.	Тема 3. Клініко-соціальна реабілітація осіб із особливими потребами	6
<i>Кредит 3. Психологічний супровід дітей з особливими потребами</i>		
4.	Тема 4. Психологічний супровід дітей з порушеннями слуху	6
<i>Кредит 4. Психологічний супровід дітей з особливими потребами</i>		
5.	Тема 5. Психологічний супровід дітей з порушеннями зору	4
<i>Кредит 5. Вікові особливості клініко-соціальної реабілітації осіб із особливими потребами</i>		
6.	Тема 6. Психологічний супровід осіб з порушенням опорно-рухового апарату	6
7.	Тема 7. Психологічний супровід дітей з порушенням уваги	6
	Разом:	38

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Психологічний супровід осіб з психофізичними порушеннями</i>		
1.	Тема 1. Класифікація дітей з особливими потребами	
2.	Тема 2. Психосоматичні порушення у осіб із особливими потребами, супровід	2
<i>Кредит 2. Психологічний супровід осіб з психофізичними порушеннями</i>		
3.	Тема 3. Клініко-соціальна реабілітація осіб із особливими потребами	
<i>Кредит 3. Психологічний супровід дітей з особливими потребами</i>		
4.	Тема 4. Психологічний супровід дітей з порушеннями слуху	2
<i>Кредит 4. Психологічний супровід дітей з особливими потребами</i>		
5.	Тема 5. Психологічний супровід дітей з порушеннями зору	2
<i>Кредит 5. Вікові особливості клініко-соціальної реабілітації осіб із особливими потребами</i>		
6.	Тема 6. Психологічний супровід осіб з порушенням опорно-рухового апарату	
7.	Тема 7. Психологічний супровід дітей з порушенням уваги	2
	Разом:	8

6. Самостійна робота

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Психологічний супровід дітей з психофізичними порушеннями</i>		
1.	Тема 1. Класифікація дітей з особливими потребами	8
2.	Тема 2. Психосоматичні порушення у осіб із особливими потребами, супровід	8
<i>Кредит 2. Психологічний супровід дітей з психофізичними порушеннями</i>		
3.	Тема 3. Клініко-соціальна реабілітація осіб із особливими потребами	22
<i>Кредит 3. Психологічний супровід осіб із особливими потребами</i>		
4.	Тема 4. Психологічний супровід дітей з порушеннями слуху	22
<i>Кредит 4. Психологічний супровід осіб із особливими потребами</i>		
5.	Тема 5. Психологічний супровід дітей з порушеннями зору	24
<i>Кредит 5. Вікові особливості клініко-соціальної реабілітації осіб із особливими потребами</i>		
6.	Тема 6. Психологічний супровід осіб з порушенням опорно-рухового апарату	8
7.	Тема 7. Психологічний супровід дітей з порушенням уваги	8
	Разом:	100

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Психологічний супровід дітей з психофізичними порушеннями</i>		
1.	Тема 1. Класифікація дітей з особливими потребами	12
2.	Тема 2. Психосоматичні порушення у осіб із особливими потребами, супровід	14
<i>Кредит 2. Психологічний супровід дітей з психофізичними порушеннями</i>		
3.	Тема 3. Клініко-соціальна реабілітація осіб із особливими потребами	28
<i>Кредит 3. Психологічний супровід осіб із особливими потребами</i>		
4.	Тема 4. Психологічний супровід дітей з порушеннями слуху	28
<i>Кредит 4. Психологічний супровід осіб із особливими потребами</i>		
5.	Тема 5. Психологічний супровід дітей з порушеннями зору	28
<i>Кредит 5. Вікові особливості клініко-соціальної реабілітації осіб із особливими потребами</i>		
6.	Тема 6. Психологічний супровід осіб з порушенням опорно-рухового апарату	12
7.	Тема 7. Психологічний супровід дітей з порушенням уваги	14
	Разом:	136

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання складається з двох напрямів:

- I – підготовка та захист контрольної роботи (для студентів ЗФН);
- II – створення програми комплексної клініко – соціальної реабілітації осіб з особливими потребами (для студентів ДФН).

8. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано

B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння й засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, іспит) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється відмінно – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, аналізує причинно-наслідкові зв'язки;

Студенту виставляється дуже добре - студент демонструє повні знання навчального матеріалу, допускає незначні пропуски матеріалу, вмiє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює правильні відповіді;

Студенту виставляється добре – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вмiє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності;

Студенту виставляється достатньо – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вмiє інтегровано застосувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки;

Студенту виставляється задовільно – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.

Кількість балів у кінці семестру повинна складати від 250 до 500 балів (за 5 кредитів), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 5 крд.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							КР	Накопичувальні бали/ Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		150
50	50	50	50	50	50	50		

9. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

10. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; семінари-дискусії, інтерактивні заняття з використанням інтернет-технологій, розв'язування задач на основі психотерапевтичних випадків, презентації, герменевтичний аналіз, ділові ігри, психотерапевтичні вправи й техніки, ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

11. Рекомендована література

Базова

1. Михаленкова И.А. Практикум по психологии детей с нарушением слуха : [практикум] / И.А. Михаленкова. – Одесса: Речь, 2016. – 96 с.
2. Михайленко М. У згоді зі світом і з собою. Розвиток соціальної впевненості дітей старшого дошкільного віку// Психолог, №3, 2018. – С.32-39.
3. Мартиненко О. А. Як навчити вашу дитину спілкуватися і дружити: [практичний порадник] / О. А. Мартиненко – Х. : Вид-во «Ранок», 2014. – 128 с.
4. Михальский А. В. Психология конструирования будущего : [навчальний посібник] / А. В. Михальский – М.: МГППУ, – 2014. – 192 с.
5. Нестик Т.А. Отношение к времени в малых группах и организациях : [монографія] / Т.А. Нестик. – Москва: Ин-т психологии РАН, 2015. – 293с.
6. Психолого-педагогічний супровід дітей з особливими потребами в умовах інклюзивного навчання: [Методична збірка] /Авторський колектив: Т.Ю. Островська, Л.Я. Кухаренко, В.В. Левченко, С.Л. Кузьякова, Д.С. Панченко, В.О. Бахаєв, А.І. Патерило – Кременчук, 2014. – 68 с.
7. Туріщева Л. В. Увага! Особливі діти: [Тренінги у педагогічній практиці] / Л. В. Туріщева – Х. : Вид. група «Основа», 2016. – 128 с.
8. Хухлаева О.В. Маленькие игры в большое счастье. Как сохранить психическое здоров'е дошкольника: [Програма] / О.В. Хухлаева, О.Е. Хухлаев, И.М. Перушина – М.: Апрель Пресс, Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2014. – 224 с.
9. Цуканов Б.И. Время в психике человека: [Монография] / Б. И. Цуканов. – Одесса: Астропринт, 2016. – 220 с.

Допоміжна література

1. Бондар В. Інтеграція дітей з обмеженими психофізичними можливостями в загальноосвітні заклади: за і проти //Дефектологія. – 2016. – №3. –С.2-5.
2. Выготский Л.С. Основы дефектологии: [ученик для вузов] / Л. С. Выготский. – СПб. : Лань, 2014. – 654 с.
3. Дефектологічний словник : [навчальний посібник] / За редакцією В.І. Бондаря, В.М. Синьова – К. : «МП Леся», 2014. – 528 с.
4. Дмитриев А.А. О некоторых проблемах интегрированного обучения детей с особыми образовательными потребностями // Дефектология. – № 4 – 2015
5. Допплер Д., Лорман Т., Шарма У. Переосмислюючи допоміжні послуги спеціалістів в інклюзивних класах./ Дефектологія – № 3 – 2014.
6. Ильина О.М. Международные нормы об инклюзивном образовании и имплементация их в российскую правовую систему. / Дефектология № 5 – 2018.
7. Интеграция детей – инвалидов в среду здоровых детей.// Воспитание и обучение детей с нарушениями развития –№9-2014.
8. Ілляшенко Т. Інтеграція дітей з особливими освітніми потребами. / Директор школи –№ 34 – 2015.
9. Ілляшенко Т. Інтеграція дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітньому навчальному закладі: роль шкільного психолога./ Завуч № 19 – 2016.
10. Ілляшенко Т. Питання інтеграції спеціальної і масової школи та організація допомоги дітям з труднощами в навчанні./ Дефектологія № 1 – 2017.

11. Інклюзивний підхід як основа освіти для всіх дітей./ За матеріалами Всеукраїнського фонду «Крок за кроком». Завуч –№ 2 – 2018.
12. Колупасєва А.А. Зasadничі понятійно-термінологічні визначення інклюзивної освіти./ Дефектологія №2 – 2015.
13. Колупасєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: Монографія. – К. : «Самміт-Книга», 2015. – 272 с.
14. Колупасєва А.А. Організаційно-педагогічні умови інтегрування дітей з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітній простір // Дефектологія. - № 4 – 2014. –С.56-62.
15. Колупасєва А.А. Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: – К.: Університет "Україна", 2014. – 448 с.
16. Малофеев Н.Н. Современному этапу образовательной интеграции – современные инструментальные возможности./ Дефектология – № 6 – 2018.- С.66-74.
17. Малофеев Н.Н., Шматко Н.Д. Базовые модели интегрированного обучения./ Дефектология – № 1 – 2018.- С.54-59.
18. Малофеев Н.Н., Шматко Н.Д. Интеграция и специальные образовательные учреждения: необходимость перемен. / Дефектология – № 2 – 2018.- С. 23-29.
19. Матвеева М., Миронова С., Гречко Л. Психокорекційна робота в умовах інтегрованого навчання // Дефектологія – № 3 – 2017. – С.55-77.
20. Назарина В. Дитина зі зниженим слухом в інтегрованому класі // Д. – № 4 – 2015.
21. Пасторова А.Ю. Психологические и психофизические характеристики дошкольников с обычным развитием в группах интеграции // Дефектология – № 6 – 2018.
22. Рачова Н. Соціально-педагогічний супровід дітей з особливими потребами./ Дефектолог – №10 – 2017.
23. Соловійов Ю. Інтеграція дітей з відхиленнями у розвитку в сучасне суспільство./ Дефектолог – № 12 – 2017.
24. Сорокин В.М. Специальная психология: Учеб. пособие / Под научн. ред. Л.М. Шипицыной. – СПб.: Речь, 2015 – 216 с.
25. Шевцов А. Методологія соціального реабілітування осіб з обмеженнями життєдіяльності./ Завуч – № 19 – 2016.

12. Інформаційні ресурси

<http://ussf.kiev.ua/>
http://www.pedlib.ru/Books/3/0485/3_0485-72.shtml
<http://www.ikpp.npu.edu.ua/>
<http://edu.resobr.ru/archive/year/articles/1910/>
<http://zakon1.rada.gov.ua/>
<http://www.mon.gov.ua/>
<http://www.canada-ukraine.org/>
<http://www.defectology.ru/>
http://www.education-inclusive.com/uk/project_rationale.php
<http://www.disabilitystudies.ca/>
http://ispukr.org.ua/institut_specialnoyi_pedagogiki_apn_ukrayini.html